МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

***Методичні рекомендації***
***для самостійної роботи студентів***
***за навчальною дисципліною***
***«Основи усного перекладу »***

| | |
|---|---|
| **рівень вищої освіти** | перший (бакалаврський) |
| **галузь знань** | 03 гуманітарні науки |
| **спеціальність** | 035 Філологія |
| **освітня програма** | Переклад (іспанська та англійська мови) |
| **спеціалізація** | 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша-іспанська |
| **вид дисципліни** | обов'язкова |
| **факультет** | іноземних мов |

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол № 1 від «26 серпня 2026 р.

Завідувач кафедри романо-германської філології

_____ Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Методичні рекомендації погоджено
науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Протокол № 7 від «26» серпня 2026 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА

Харків – 2026

## Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів с основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна». Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити.

Самостійна робота студентів 2 курсу бакалаврата кафедри романо-германської філології за навчальною дисципліною «Основи усного перекладу (іспанська)» включає опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять; роботу з методичними матеріалами, розробленими кафедрою для самостійного вивчення студентами; роботу зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, включаючи електронні.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу, регламентується навчальним планом і складає 90 години на рік для денної форми навчання. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Матеріали для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студента. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і передбачають виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, тестів, рефератів, презентацій, проєктів, рольових ігор, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять), перехресний контроль студентів тощо.

## Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Основи письмового перекладу (іспанська)»

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів складає 3 кредитів. Обсяг самостійної роботи складає 90 годин на рік для денної форми навчання.

## . Тематичний план навчальної дисципліни

*Розділ 1. Вступ до усного перекладу*

*Тема 1. Усний переклад.*

Поняття усного перекладу, його відмінність від письмового перекладу. Труднощі усного перекладу. Усний послідовний, двосторонній, реферативний, «з аркуша»

*Тема 2. Перекладацька етика*

Культура мовлення. Перекладацькі прийоми. Перекладацька єтіка. Мистецтво перекладу переговорів . Адекватний переклад висловлення незгоди під час переговорів. Реакція перекладача на використання ненормативної лексики в переговорному процесі, слів « паразитів». Поведінка перекладача в випадку помилки.

*Розділ 2. Особливості усного перекладу*

*Тема 3.*

Усний переклад особистих імен, географічних назв та історичних подій.

*Тема 4.*

Усний переклад цифр , дат

*Тема 5. Багатокультурність і багатомовність іспанського суспільства.*

Переклад перифраз , приказок та ідіоматичних фраз, метафор.

*Тема 6.*
Переклад переговорів , публічних виступів , презентацій , бесід.
*Тема 7.*
Особливості ведення переговорів з представниками різних культур.
Тема 8.
Особливості авторського перекладу.

**3. Структура навчальної дисципліни**

| Назви розділів і тем | Кількість годин | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | денна форма | | | | | |
| | усього | у тому числі | | | | |
| | | л | с | лаб. | інд. | с. р. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| **Розділ 1.** Вступ до усного перекладу | | | | | | |
| Тема 1. Усний переклад | 6 | | – | – | – | 8 |
| Тема 2. Перекладацька етика | 6 | | – | – | – | 8 |
| **Разом за розділом 1** | **12** | | **–** | **–** | **–** | **16** |
| **Розділ 2.** Особливості усного перекладу | | | | | | |
| Тема 3. Усний переклад особистих імен, географічних назв та історичних подій | 4 | | – | – | – | 8 |
| Тема 4. Усний переклад цифр та дат | 2 | | – | – | – | 8 |
| Тема 5. Багатокультурність і багатомовність іспанського суспільства. Переклад перифраз, приказок, ідіоматичних фаз, метафор | 4 | | – | – | – | 8 |
| Тема 6. Переклад переговорів, публічних виступів, презентацій, бесід | 6 | | – | – | – | 6 |
| Тема 7.Особливості ведення переговорів з представниками культур | 2 | | – | – | – | 6 |
| Тема 8. Особливості авторського перекладу | 2 | | – | – | – | 6 |
| **Разом за розділом 2** | **20** | | **–** | **–** | **–** | 42 |
| **Усього годин** | **32** | | | | | **58** |

**4. Завдання для самостійної робота**

| № з/п | Назва теми | Кількість годин |
|---|---|---|
| | | денна форма |
| 1 | Основи складові професіоналізму перекладача початківця | 8 |
| 2 | Професійний кодекс та надійність перекладача | 8 |
| 3 | Біблія та переклад | 8 |
| 4 | Знання класичної міфології | 8 |
| 5 | Вільне та творче володіння рідною мовою | 8 |
| 6 | Знання реалій країни | 6 |
| 7 | Професійне захоплення | 6 |
| 8 | Психологічна підготовка і витримка. Типови неприємні ситуації усного перекладу | 6 |
| | ***Усього годин*** | 58 |

**Вимоги до студентів**

Під час виконання самостійної роботи студенти мають навчитися працювати із словниками, включаючи електронні; працювати з підручниками та посібниками з теоретичних та практичних аспектів граматики та аналізу тексту, літературними енциклопедіями, укладеними вітчизняними та зарубіжними авторами, використовувати інформаційні та комунікаційні технології, оволодіти мистецтвом підготовки презентацій з використанням PowerPoint або подібних програм, розвивати креативність та незалежність мислення.

**Форми контролю та критерії оцінювання**

Завдання, винесені на самостійну роботу студентів, включені в тестові завдання для оцінювання роботи студентів у семестрі та на семестровому екзамені. Поточний та підсумковий контроль проводиться з обов'язковим зворотній зв'язок від викладача та взаємооцінювання від студентів. Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

**Рекомендована література**

**Основна література**

1. Літвіх А. В. Практичний курс перекладу іспанської мови: тексти та вправи : практикум. Київ : ФОП Білецький Р. Г., Типографія «Аграр Медіа Прінт», 2025. 284 с. ISBN 978-617-8530-25-9. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53193/

2. Чикірякіна С. С., Цимбалюк О. Ю. Практикум з усного та письмового перекладу (іспанська та українська мови). Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. 110 с. URL: https://ir.library.knu.ua/handle/15071834/6624

3. Залєснова О. В. Практикум з усного перекладу з іспанської мови : навчальний посібник. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2022. 84 с. URL: http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/2941

4. Верба Г. Г., Орличенко О. В., Приходько М. П. Посібник з усного та письмового перекладу для студентів старших курсів (іспанська та українська мови). Вінниця : Нова Книга, 2020. 288 с.

5. Верба Г. Г., Лопес Тапіа Ф. Х. Curso superior de español para ucranianos: para estudiantes de Traducción e Interpretación y de Filología Hispánica. 2-ге вид., випр. і допов. Вінниця : Нова Книга, 2021. 343 с.

6. Доманова О.В. Практикум з перекладу з іспанської мови. Збірник вправ для студентів 3 курсу Харків, Вид-во НУА 2021р.

**Допоміжна література**

1. Доманова О. В. Прагматичні проблемі перекладу в соціолінгвістичному дискурсі. *Збірник статей XXXII міжнародної науково-практичної конференції «Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи*». Переяслав. 2021. с. 216.

2. Доманова О. В. Специфіка усного перекладу з іспанської мови. *Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Гуманітарний простір науки: досвіт і перспективи».* №36 2022. с.125-129

3. Калустова О.М., Шиянова І.М., Танич К.А., Квасюк Н.Ю., Коломієць М.О. Курс письмового перекладу. Іспанська мова. – К.: Видавничий центр «Київський університет», 2000.

4. Shevkun E. Español. Economía y finanzas / E. Shevkun, O. Obruchnikova. – Київ : ВВП «Компас», 2000. – 192 с. Icп., укр.

5. Valentín García Yerba, Experiencias de un traductor, Editorial Gredos, 2006

6. «El Mundo», «El País», «La Vanguardia», «La Razón».
7. Castillo Bernal, M. P., Veroz González, M. A. (eds.). Manual de traducción humanístico-literaria y especializada. Córdoba : Editorial Sindéresis, 2022. 336 p.
8. Cristina Lopez Moreno. España contemporanea. España: SGEL, 2018. 248 p.

**11. Посиланная на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення**

1. European Commission. Speech Repository – автентичні промови та тренувальні аудіо- і відеоматеріали для підготовки усних перекладачів. https://speech-repository.webcloud.ec.europa.eu/
2. Real Academia Española. Diccionario de la lengua española (DLE) – нормативний словник іспанської мови. https://dle.rae.es/
3. Diccionario panhispánico de dudas – нормативні рекомендації щодо граматики, лексики та слововживання. https://www.rae.es/dpd/
4. FundéuRAE – сучасне слововживання, термінологія та мова ЗМІ. https://www.fundeu.es/
5. IATE (Interactive Terminology for Europe) – багатомовна термінологічна база Європейського Союзу. https://iate.europa.eu/
6. EUR-Lex – офіційні багатомовні документи Європейського Союзу та паралельні тексти для перекладацького аналізу. https://eur-lex.europa.eu/
7. RTVE – автентичні іспаномовні новини, репортажі, інтерв'ю, радіо- й відеоматеріали для аудіювання та послідовного перекладу. https://www.rtve.es/
8. Centro Virtual Cervantes – навчальні, лінгвістичні та культурні ресурси з іспанської мови. https://cvc.cervantes.es/
9. Репозитарій КНЛУ – навчально-методичні видання з перекладу. http://rep.knlu.edu.ua/
10. Інституційний репозиторій Київського столичного університету імені Бориса Грінченка – електронні навчальні видання з іспансько-українського перекладу. https://elibrary.kubg.edu.ua/